

ارزیابی آسایش حرارتی و روش‌های هم‌ساز با اقلیم، براساس شاخص ماهانی (نمونه موردی: شهر بجنورد)

سعید کامیابی^۱، سید علی شریفیان^۲، علی دل‌زنده^{۳*}

- ۱- دانشیار مرکز تحقیقات انرژی و توسعه پایدار، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران
Saeidkamyabi@gmail.com
- ۲- پژوهشگر دوره دکتری تخصصی معماری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران
sharifiyana@yahoo.com
- ۳- پژوهشگر دوره دکتری تخصصی معماری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران
eindal@chmil.ir

چکیده

معماری هم‌ساز با اقلیم به منظور آسایش و راحتی انسان با جایگزین کردن منابع پاک و طبیعی انرژی، محیطی سالم با درجه آسایش بالا را پدید می‌آورد. شناخت روش‌های هم‌ساز با اقلیم و هم‌ساز کردن این روش‌ها با ویژگی‌های اقلیمی و نیازهای زندگی مردمان مناطق مختلف از جمله اهداف طراحان ساختمان در دستیابی به اهداف طراحی اقلیمی می‌باشد. بناهای بومی ایران بیش‌ترین سازگاری و هم‌سازی را با شرایط آسایش انسانی دارا می‌باشند. شناخت روش‌های اقلیمی و به روز کردن آن می‌تواند محیطی مطلوب و مناسب را به همراه داشته باشد. بجنورد از شهرهای قدیمی ایران و با بافت تاریخی محسوب می‌شود. هدف این تحقیق آن است که متناسب با شاخص‌های آسایش انسان راهکارهای معماری را استخراج و آن را به عنوان اصول طراحی اقلیمی شهر بجنورد ارائه دهد. تحقیق از سمت و سویی کاربردی برخوردار است. دستیابی به اطلاعات در این تحقیق مبتنی بر روش‌های مطالعات کتابخانه‌ای و اسنادی صورت پذیرفته و با تجزیه، تحلیل و ترکیب اطلاعات و با روش تجربی - تحلیلی به ارائه راهکارهای هم‌ساز با اقلیم متناسب با سنجش آسایش محیطی بر اساس شاخص آسایش ماهانی در بازه زمانی ۱۵ ساله پرداخته شده است. براساس یافته‌های این تحقیق اقلیم شهر بجنورد را باید دارای آب و هوای نسبتاً نیمه خشک سرد دانست که پرهیز از سرما الویت بیش‌تری نسبت به گرمای تابستان دارد. سه ماه از سال یخبندان و در هفت ماه از سال نیاز به وسایل گرماساز در شب و در تمام سال نیاز به مصالح خازن الزامی است در پنج ماه از سال می‌توان به وسیله کوران هوا و برودت تبخیری شرایط آسایش در گرما را فراهم آورد. هم‌چنین می‌توان کشیدگی ساختمان در جهت شرق و غرب، ساختمان‌های به هم فشرده و متراکم، استفاده از حیاط مرکزی، کاشت درخت و استفاده از آب در حیاط و بافت شهری، قرارگیری بخشی از بنا در دل زمین، ایجاد جریان هوا در فضاهای داخلی، استفاده از پنجره عایق با ابعاد متوسط، استفاده از مصالح روشن و با ظرفیت حرارتی زیاد در بام و دیوارها را به عنوان راهکارهای معماری اقلیمی شهر بجنورد در نظر گرفت.

واژه‌های کلیدی: اقلیم، شاخص آسایش، ماهانی، بجنورد.